

Darbs pie tekstpratības stiprināšanas Rīgas Zolitūdes ģimnāzijā

2020./2021. mācību gadā Rīgas Zolitūdes ģimnāzija ar Rīgas Izglītības un informatīvi metodiskā centra (RIIMC) atbalstu īsteno projektu "**Tekstpratības stiprināšana 4., 7.klasē skolēnu pašvadītas mācīšanās veicināšanai**". Projekta mērķis ir pilnveidot pedagogu kompetenci mācību stundu plānošanā, vadīšanā, diagnosticējošo darbu sastādīšanā, lai veicinātu skolēnu tekstpratības attīstību pamatizglītības posmā.

Mūsdienās lasītprasme un tekstpratība ir tās prasmes, kas ļauj skolēnam mācīties attālināti, jo ikvienam ir skaidrs, ka šajā datorizētajā laikā lasītprasme ir priekšnoteikums veiksmīga mācību satura apguvei un dzīvei kopumā.

Lai skolēni varētu patstāvīgi mācīties un turpmāk studēt augstskolās, Rīgas Zolitūdes ģimnāzijas pedagogi šajā mācību gadā kā metodisko tēmu izvēlējās darbu pie skolēnu lasītprasmes un tekstpratības stiprināšanas. Tiek īstenotas vairākas aktivitātes skolēniem un pedagogiem, lai nodrošinātu pedagoģisko un metodisko atbalstu. RIIMC atbalstītais projekts palīdz īstenot skolas attīstības mērķus un uzdevumus.

Darbs projekta ietvaros sākās novembrī ar mācību grupas sanākumi 4., 7. klases pedagogiem. Sadarbojoties pedagogi nolēma šajās klašu grupās organizēt diagnosticējošos darbus, lai izvērtētu, vai skolēni ir spējīgi saprast dažāda satura un formāta tekstus, vai vērš uzmanību teksta jēgai, vai prot analizēt informāciju un spriest par tekstā minētajām problēmām. Šogad darbs pie tekstpratības ir arī valsts prioritāte, un jaunā mācību satura eksperti ir izstrādājuši diagnosticējošo darbu 7.klašu skolēnu tekstpratības pārbaudei. Ņemot vērā, ka mācību process šobrīd notiek attālināti, Rīgas Zolitūdes ģimnāzijas pedagogi digitalizēja 7.klases diagnosticējošā darba pirmo daļu "Teksta formas un satura novērtēšana", izmantojot Uzdevumi.lv vietni. Darbs tika organizēts 2021. gada janvārī, un šobrīd sociālo zinību un latviešu valodas pedagogi caurskata skolēnu atbildes un kopīgi izvērtē katra skolēna sniegumu. Pēc rezultātu apkopošanas skolotāji pārrunās uzdevumu saturu ar skolēniem un plānos turpmāko darbību, lai palīdzētu viņiem efektīvi strādāt ar daudzveidīgo tekstveides informāciju.

Rīgas Zolitūdes ģimnāzijas pedagogu darba grupa izstrādāja arī diagnosticējošo darbu tekstpratības pārbaudei 4.klasei. Darbs tika sastādīts tā, lai skolēniem būtu iespēja izpildīt dažādus uzdevumu veidus un no vieglākā un sarežģītāko, t.i., savienot vārdus ar attēliem, ierakstīt pareizo vārdu, izvērtēt apgalvojumu ticamību, sakārtot informāciju tabulā, atrast kopīgo un atšķirīgo, aizpildīt Venna diagrammu, pamatot savu izvēli un izteikt viedokli. 4.klases skolēni pašlaik mācās attālināti, tāpēc darba īstenošana tiek plānota, kad viņi atgriezīsies skolā. Pedagogi apsvēra iespēju digitalizēt arī 4.klašu skolēnu diagnosticējošo darbu, taču nolēma, ka šo darbu būs grūti izpildīt bez pietiekamām prasmēm rakstīt datorrakstā, tāpēc atteicās no šīs domas.

Lai veicinātu Rīgas Zolitūdes ģimnāzijas pedagogu izpratni par tekstpratības nozīmīgumu un būtību, 2020. gada decembrī pedagogi tiešsaistē dalījās pieredzē par lasītprasmes stratēģiju apguvi valodu stundās visos izglītības posmos. Semināru/meistarklasi vadīja latviešu valodas un literatūras skolotāja, valodu metodiskās komisijas vadītāja Ingūna Hitrova. Skolotāja stāstīja par katram vecumposmam

atbilstošu uzdevumu veidiem, runāja par to, kā izvērtēt mācību stundās pedagogu izvēlēto aktivitāšu efektivitāti, dalījās ar pašas izstrādātajām darba lapām un informāciju, kā izmantot un pielāgot esošos resursus skolēnu vajadzībām katrā klasē.

Decembrī Rīgas Zolitūdes ģimnāzija sākumskolas pedagogiem bija vēl viena iespēja piedalīties seminārā-meistarklasē par lasītprasmes stratēģiju apguvi sākumskolā. Šo pasākumu vadīja sociālo zinību un sākumskolas skolotāja Jeļena Ofmane. Pedagoģe skaidroja, ka "tekstpratība - spēja apieties ar rakstīto vārdu plašākā nozīmē – tekstu izpratnē un veidošanā", rādīja praktiskos piemērus, kā veicināt lasītprasmes attīstību sociālo zinību stundās sākumskolā. J.Ofmane rosināja dalībniekus analizēt dažādus uzdevumu veidus, saprast, kā virzīt skolēnu uz dziļāku tekstu analīzi, lai viņi varētu izmantot gūtās atziņas, veidojot un pamatojot savu viedokli.

Rīgas Zolitūdes ģimnāzijas skolotāji atbalsta skolas ierosinātās pedagogu profesionālās pilnveides iniciatīvas, aktīvi piedaloties darba grupu sanāsmēs, semināros un meistarklasēs. Šeit ir citāts no Rīgas Zolitūdes ģimnāzijas dabaszinātņu metodiskās komisijas vadītājas O.Ķēniņas 1.semestra darba izvērtējuma: "Arvien vairāk skolēnu spēj strādāt un orientēties garākajos tekstos, pildīt teksta uzdevumus. 10. klasē skolēni, izmantojot atgādes par argumentēto eseju, rakstīja zinātnisku argumentāciju noteiktai tēmai. 7. klasē skolēniem tika dots teorijas apraksts un viņi patstāvīgi plānoja darba gaitu, rezultātu reģistrēšanu, uzlabojumus eksperimentam." Šādas atsauksmes iedvesmo un iedrošina projekta komandu turpmākajam darbam, jo var pamanīt, kā labā prakse izplatās skolā un sniedz pozitīvus rezultātus.

Šajā mācību gadā turpmāk plānojam organizēt seminārus pedagogiem par satura un valodas integrēto apguvi, strādājot attālināti, ir arī iecere uzaicināt divus vieslektoros, kuri vadīs profesionālās pilnveides kursus par diferenciaciju tekstpratības kontekstā. Dalībnieki gūs praktiskās iemaņas tekstu radīšanā un izpratnē, lai palīdzētu skolēniem iemācīties strādāt ar dažāda veida teksta informāciju. Skolā tiek plānots organizēt arī atklātās klātienas vai tiešsaistes mācību stundas.

Veronika Skripačova, Rīgas Zolitūdes ģimnāzijas direktora vietniece izglītības jomā
Ingūna Hitrova, Rīgas Zolitūdes ģimnāzijas latviešu valodas un literatūras skolotāja,
valodu metodiskās komisijas vadītāja

29.01.2021. raksts RZĢ un RIIMC projekta "Tekstpratības stiprināšana 4., 7.klasē skolēnu pašvadītās mācīšanās veicināšanai" ietvaros

Meistarklase RZĢ valodu pedagogiem "Lasītprasmes stratēģiju apguve valodu stundās visos izglītības posmos"

27:56 Request control

- lasīšana skaļi/pusbalsī/klusī
- lasīšana pāri
- lasīšana ar atsevišķu vārdu izlaidumiem
- lasīšana, mainot ātrumu/ skaļumu
- lasīšana, mainot lasītājus (meitenes/ zēni)
- viena un tā paša teksta vairākkārtēja lasīšana
- lasīšana pēc izlozes
- lasīšana korī (mācoties tekstu no galvas)
- lasīšana ar noteiktu papilduzdevumu
- izlases lasīšana
- lasīšana, ja fonā ir troksnis
- lasīšana pēc «diktora»
- vienlaicīgā lasīšana pusbalsī
- lasīšana, atraujot skatienu no teksta

(Kalve, 2015; Bārtule, 2017.)

Hitrova

+33 SK VB

Ingūna Hitrova Inīta Poljaka Gajina Bespečanska

*Ingūna Hitrova vada tiešsaistes semināru-meistarklasi
"Lasītprasmes stratēģiju apguve valodu stundās visos izglītības posmos",
16.12.2021.*

Jeļena Ofmane vada tiešsaistes semināru-meistarklasi

29.01.2021. raksts RZĢ un RIIMC projekta “Tekstpratības stiprināšana 4., 7.klasē skolēnu pašvadītas mācīšanās veicināšanai” ietvaros

“Lasītprasmes stratēģiju apguve sākumskolā”, 16.12.2021.